

Naročnina listu: Celo leto K 120.—, pol leta K 60.—, četrt leta K 30.—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150.—. Inzerati ali oznanila se za-
mjenajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju
primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino,
inzerate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroska
cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti
vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldna.
Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklame
so poštne proste. — — — Telefon št. 2.

133. številka.

Maribor, dne 21. novembra 1921.

Letnik XIII.

Našim naročnikom

Petkovo Stražo štev. 132 nam je
pristožna oblast zaplenila oziroma za-
brani. da je nismo mogli poslati na-
ročnikom. Pričakujemo in upamo, da
naročniki radi tega ne bodo nevoljni.

Zaplemb smo že vajeni izza časa
rajne Avstrije. Leta 1918 pred razpa-
dom ni bilo številke, ki bi ne bila po-
beljena. Naročniki so takrat pri pre-
jemu pobeljene in lisaste Straže drug
za drugim rekali: „Je pač nisala
resnica — ki ne sme na dan!“

Je že tako, da resnica in pravica
preganjanje trpi, na zadnje pa gotovo
zmaga. Avstrije ni več, preganjanja
Straža pa se še nadalje bori za res-
nico in pravico slovenskega ljudstva.
Dolžnost svobodnega časopisja je, da
dela za državo in jo podpira s tem,
da neizprosno kritikuje vlado in nje-
ne naredbe, ako niso v prid ljudstva
in države, da nepristransko žigosa
vsako korupcijo in jo pobija, kajti ko-
rupcija izpodkopa ugled države in
škoduje državi. Tako dela časopisje v
vsaki svobodni državi in vlade uvažu-
jejo te kritike ter si prizadevajo od-
praviti vsako korupcijo. Pri nas pa
policajskemu in samostojni ter nje-
hovi ministri Pribičević in Pucelj ne
prenesejo kritike svojega delovanja v
vladi. Zato pa je zapovedal minister
Pribičević svojim uradnikom, da mo-
rajo zapleniti oziroma zabraniti vsak čas-
opis, ki bi neizprosno in odkrito kri-
tikoval vladne ukrepe in naredbe.

Cenji naročniki! To je bil vzrok,
da v zadnjem tednu v ponedeljek in v
petek niste dobili Straže. Prosim vas,
da potrpite in da ste pripravljeni na
kaj enakega še tudi zanjeprej, dokler
bo na krmilu sedanja vlada, v kateri
sedi tudi samostojni minister gospod
mesar Pucelj.

V zabranjenih številkah Straže se
nam je zaplenilo članke oziroma notice,
ki smo jih dobesečno ali pa celo v o-
miljeni obliki posneli iz drugih listov.
Katerih ni zabranila beograjska, za-
grebska, osiješka, ljubljanska in celo
celjska cenzura. Kar smejo pisati v
Celju, Ljubljani, v Zagrebu, v Osije-
ku in drugod, tega ne smemo pisati v
Mariboru.

Iz tega bi skoraj sklepali, da vel-
jajo za Maribor oziroma za Stražo in
Slovenskega Gospodarja posebne od-
redbe!

Citatelji! Naročniki! Straža in
Slovenski Gospodar sta se dozdaj ne-
izprosno borila zoper sedanjí vladni
sistem, kritizirala sta odkrito vladne
ukrepe, ki so bili ljudstvu in državni
mu ugledu škodljivi, pobijala sta ko-
rupcijo, in bota ta boj nadaljevala —
borila se bodeta za resnico in pravi-
co.

Ce bosta radi tega tudi večkrat
zabranjena, nič ne de, kajti svesta sta
si, da sta na pravem potu. Neznaj-
no, grdo bi bilo, ako bi utihnila iz-
strahu pred policajdemokrati in samo-
stojneži! Prišel bo čas — in ni več
daleč — ko bo izginil iz vlade Pribi-
čević in ko bo nemila usoda vrgla g.
mesarja Pucelja iz ministrskega stol-
ca zopet v mesnico. Straža in Slov.
Gospodar pa bodeta nemoteno delala
naprej za koristi naše države in slo-
venskega ljudstva. Resnici in pravici
je zmaga gotova!

Naročniki! Ker se naši listi od-
ločno borijo za vaše pravice in resni-
co, je vaša sveta dolžnost, da zdaj
pred novim letom na vsó moč agitirate
med ljudstvom, da si naroči naše li-
ste. Pojdite v vsako hišo in razložite
vsaki osebi pogubonosno delovanje sa-
mostojnežev in demokratov za naše
ljudstvo! Spravite v vsako hišo vsaj
en naš list ali Stražo ali Slovenske-
ga Gospodarja, ki stojita na braniku
za ljudske pravice!

Demokratom in samostojnim smo
zmešali strne, ljudstvo jih je spozna-
lo in se obrača od njih ter zapušča
njihove liste. Zato pa nam ravno se-

daj ob času agitacije za naše liste ho-
čejo delati težave in nam škodovati.
Pa motijo se. Ko so prve kristjane
preganjali in mučili že dobrih 160 let
in krščanstva z ognjem in mečem ni-
so mogli zatreti, takrat je krščanski
pisatelj Tertulijan pisal rimskemu
cesarju: Le mučite nas, le koljite nas,
čim bolj nas bodete klali, tem več nas
bo. Tudi mi kličemo Pribičeviću in
Pucelju in vsem demokratom in samo-
stojnežem: Le zabranjujte naše liste
in konfiscirajte jih. Čim bolj nas bo-

date konfiscirali, tembolj se bo slov.
ljudstvo oklepalo naših listov in jih
naročalo. Naše vrste bodo od dne do
dne številnejše in močnejše!

In za to naj poskrbijo zdaj naši
pristaši s tem, da s' podvojeno silo a-
gitirajo za naše liste! Izginil bo Pri-
bičević in padel bo Pucelj, zmanjkalo
bo v Sloveniji demokratov in samo-
stojnežev. Straža in Slov. Gospodar
pa bodeta še nadalje stala na braniku
za ljudske pravice!

Washingtonska konferenca.

Suhoparni in redkobesedni Lloyd
George se je povzpel do zelo patetič-
nih besed pri pozdravljanju te konfe-
rence, ki naj bi pomenila „modro ne-
bo“ in celo „mavrico“ nove dobe miru
in sporazuma. Oblastniki, ki so sedem
let brodili skozi morje človeške krvi,
so si hoteli sedaj natekniti masko ne-
kakega pacifizma ter so nazvali to
konferenco — dogovor „razorožitve.“
Stari skeptik Voltaire je imel pač res-
prav, ko je dejal nekoč, da če začne-
o generali govoriti o humaniteti, ima-
o prav gotovo novo klanje in nove
vojne v mislih. Na dnevnem redu je
sicer omejitve oboroženja, ki pa stoji
v ozadju pred vprašanjem Tihega oce-
ana in Daljnega vzhoda.

V ospredju torej ni idealne zahte-
ve: doli z orožjem, temveč zelo real-
no vprašanje Daljnega vzhoda, kar
pomeni boj med Ameriko in Japonom
za Sibirijo in Kina. Amerika dobro
ve, da je Evropa vsled dolge vojne na
tleh, zato si pa išče plena v Kini in
v Rusiji ter skuša na vsak način iz-
podrinuti Japan, ki ima iste izkoriš-
čevalne namene. Japonska se že dol-
go časa pripravlja, da si osvoji gos-
podstvo vzhoda ter postaja vedno ne-
varnejši tekmeec Amerike. Med vojno
si je Japonska prisvojila bogato kitaj-
sko provinco Santung, sedaj jo pa —
pod krinko sprave ponuja Kitajcem na
zaj, zahteva pa skupno kitajsko-japo-
nsko upravo. Kitajci, ki imajo že zelo
slabe izkušnje s tako skupno upravo,
so to odklonili in sedaj se vrši že dol-

go časa hud boj med Japonsko in A-
meriko radi nadvlade na vzhodno-azi-
jskem trgu.

Pri tem ni niti ptičice humanitar-
nih ali pa celo miroljubnih interesov.
Japan hoče izkoriščevati, Amerika pa
tudi, če ne mirnim potom, pa s silo,
vprašanje je samo to, kdo od teh dveh
rivalov naj bi dobil monopol na ves
ta plen: Japan ali Amerika. Washing-
tonska konferenca je samo nekako po-
gajanje in vsestransko primerjanje —
dveh močnih nasprotnikov, ki sta pri-
pravljena, poskusiti se tudi z — orož-
jem.

Ce se Ameriki posreči, pregovo-
riti Japonce, da odstopijo od svojih za-
htev ali pa da se njihovi pohlepi ura-
vnajo v kako drugo smer, potem ji je
gospodstvo tega važnega tržišča goto-
vo, kar pa na vsak način ne pojde ta-
ko gladko. Temu imperijalističnemu
tekmovanju se pridružuje tudi Angli-
ja, ki ne igra več tiste vloge kot pred
letom 1914, ki nima več prostih rok
napram Ameriki, — ki je pa lahko od-
ločujoč faktor na strani Japana in za-
to imajo Amerikanci tudi to veliko te-
žnjo in skrb, da izolirajo Japonce —
pred Angleži.

To je pravi značaj te konference.
Tekmovanje dveh močnih imperijali-
stov, zdaj se potuhnjeno zasledujoče
in motreče s slabo prikrito grožnjo in
celo želje skrajnih sredstev, ki bi iz-
premenila kar tri dele sveta v nove
vojne grozote.

Nekaj o Bolgarih.

Bolgarski ministrski predsednik
Stambulijski je podal te dni pred na-
rodnim sobranjem v Sofiji prav zna-
čilen ekspezo o zunanji in notranji po-
litiki Bolgarske.

Na znotraj, pravi Stambulijski —
smo za najradikalnejše reforme pravn-
nega in socialnega napredka in smo
v tem pravcu že mnogo dosegli. — Z
vzbujanjem pravnega in socialnega
čuta v narodnih masah gradimo visoko
obzidje proti vsakemu neredu. Naši
zakoni so izzvali sicer velik hrup
in krik v kapitalističnih vrstah, ostali
so pa v moči in veljavi ter se ukore-
ninjajo bolj in bolj. Bodočnost Bolga-
rije leži samo v teh organizacijah: v
zemljoradniški, v komunistični, v ši-
roko-socialistični in v esnafski. To
so elementi reda in napredka, oni pa
(kaže na desnico) nereda in nazad-
njaštva.

Na zunaj pa stremimo za dobrim
mednarodnim položajem mirnim in pa
sporazumnim potom. Bolgarija se je z
vso vnmom in pridnostjo lotila izpol-
njevanja mirovnihi določil, zlasti ji je

nalog razorožanja dobro došel, ker so
imperijalistične tendence udušene, in
ker ni niti enega Bolgara, ki bi hotel
z orožjem voditi politiko.

Bolgarska je bila vedno dober —
plačnik. Sedaj je po neuillskem ugo-
voru sicer mnogo dolžna, pa njeni up-
niki bodo gotovo imeli nekaj smisla za
njeno stanje ter bodo v tem ali onem
tudi nekoliko potrpeali, ker morajo ven-
dar videti, da dela z vsemi silami za
točno izpolnitev vseh obveznosti.

Kaže se pa tudi od raznih in ze-
lo merodajnih strani zaupanje do Bol-
garije. Društvo ameriških milijar-
derjev ji je ponujalo veliko posojilo,
pod pogojem, da 20 let ne stopi v ka-
ko vojno. Ministrski predsednik je A-
merikancem zatrdil, da se niti ne mi-
sli na to v Bolgariji, stvar je pa ven-
darle značilna za pojmovanje teh ka-
pitalistov, ki vidijo v vojni sicer veli-
ko nevarnost, pri tem si pa mislijo, da
bi tudi dobro urejena Bolgarija lahko
zavrela v vojnem pohlepu, ki druge,
slabo urejene države tako silno pre-
veja.

Naše finančne razmere na znotraj in na zunaj.

Po brezuspešnem povratku našega
finančnega ministra iz inozemstva je
naše časopisje polno razmotrivanj o
najetju posojila v inozemstvu, našem
notranjem posojilu, državnih dolgovih
ter valutni sanaciji.

„Obzor“ štev. 313 je prinesel sta-
tistiko naših dolgov Narodni banki in
pojasnil tudi javnosti neuspeh dr. Ku-
manudijeve misije.

Presneto neprijetno je, vzeti v ro-
ke statistiko, ki nam kaže finančno
razmerje naše države do Narodne ban-
ke. Oni dolg, katerega je napravila
srbska vlada pri Narodni banki v po-
četnih vojnih letih 1914 in 1915, je po-
ravnila vlada pri banki tekom 1916,
1917 in 1918 leta na otoku Krfu. Za
poravnavo vojnega dolga prvih let je
porabila Srbija ugodno priliko izmen-

jave dinarja v drahme in franke, ki
ji je vrgla dokaj dobička.

Ko je počela septembra leta 1918
ofenziva na solunski fronti, ni dolgo-
vala Srbija Narodni banki prav nič-
sar, baš radi tega dejstva je bil tedaj
tudi dinar enak franku.

Koncem leta 1918, pa se je že za-
dolžila Srbija Narodni banki za 27
milijonov dinarjev. Eno leto pozneje,
dne 31. decembra 1919, je že znašal dr-
žavni dolg Narodni banki 218 milio-
nov. Za letom 1919 pa je rasel dolg v
galopu: dne 31. decembra 1920 znaša
naš nepokriti dolg pri Narodni banki
(dolg radi umaknitve kron iz prometa
ni vračunan) 1 milijardo 674 milijonov
Danes pa (stanje od dne 31. oktobra
1921) je že ta dolg dvakrat večji ter
znaša 2 milijardi 178 milijonov din.

Celotna novčanična cirkulacija
znaša pri nas 4.495.432.420 dinarjev.
Od teh ravno kar navedenih števk od-
pade na državni nepokriti dolg skup-
no 2.778.000.000, po zamenjavi kron
pa celo 4.053.800.000, torej bodo kmalu
prenehale biti te novčanične bank-
note Narodne banke, ampak bodo v
resnici samo nekaki državni papirna-
ti novei.

Nadaljna usoda in vrednost naših
papirnatih novčanic je odvisna od naj-
večjega dela od strani države, odnos-
no njenih financ in njenega kredita
vobče.

Kak da je ta naš kredit samo v
inozemstvu, nam pojasnjuje spet „Ob-
zor“ v isti številki, ko konstatira, da
se je vrnil g. Kumanudi iz tujine v
Beograd praznih rok. Po informacijah
iz zanesljivo verodostojnih najvišjih
krogov se je namreč misija našega fi-
nančnega ministra ponesrečila, dasi-
ravno ni pričakoval nikdo uspeha
v celoti. Dr. Kumanudi se je vr-
nil praznih rok, njegovi pregovori za
najem zunanjega posojila niso uspeli
niti v Londonu, niti v Parizu. Pogoji
zunanjega posojila, katerega bi bil le
še morda dobil g. finančni minister,
bi ne bili sprejemljivi od strani naše
vlade, še veliko manj pa od strani
parlamenta.

Seveda se bo sedaj g. Kumanudi
izgovarjal, da momenti zaključka zu-
nanjega posojila niso bili ugodni; to
dejstvo neugodnosti pa bi bil moral
upoštevati že predno se je podal na
pot. G. Kumanudi je prezrl vse obzi-
re, katere mora upoštevati vsak finan-
čni minister, ako hoče dobiti pod —
sprejemljivimi pogoji državno posoji-
lo. Izgovor, da je naše zunanje poli-
tično stanje pod vsako kritiko, je ni-
čeven v primeri z osnovnimi pogr-
škami ter napakami, katere si je že do-
volil g. Kumanudi. Neuspehu z našim
notranjim posojilom je sledil še neus-
peh v Londonu in Parizu... Kdo je
tega kriv?

Dopisnik „Obzora“ pravi, da je iz-
podmaknil Kumanudiju nogo sam g.
Pašić.

Tako je torej naše finančno stan-
je samo iz vidika na državne dolgove
pri Narodni banki in z ozirom na ne-
uspehe našega zunanjega posojila.

Osebna svoboda.

Na uvodnem mestu „Radikala“ od
13. t. m. piše g. Stojan Protić na pod-
lagi konkretnih slučajev, kako se ru-
šijo pri nas temelji državljanskih pra-
vic s kršenjem osebne svobode. To se
vrši po formuli, katero je izrekel poli-
cajminister s sledečimi besedami:
„Preiskave so po ustavi prepustene
diskreciji državnih organov; obrani
tu nema mesta!“ V tem izreku leži naj-
večji cinizem, ki je izključil iz vidov-
danske ustave tudi točko iz stare
srbske ustave, ki govori o branilih,
katero si je okrivljeni lahko najel za
sodniško razpravo in pa tudi za ves
potek preiskave. Gospod Protić pravi:

Te pravice nimamo sedaj ne mi
Sumadinci, ne ostali državljani naše
kraljevine. Sedaj smo vsi „ravnoprav-
no prepusteni na milost in nemilost
preiskovalne oblasti, sedaj po ustavi

ne moremo zahtevati branitelja za čas preiskave in niti to nam ni zajamčeno da ga lahko imamo pred sodnijo.

Na tak način in vsled tega postaja ustavni člen 5 — iluzija. Brezkontrolnost preiskave, pomanjkanje vsakega resnega jamstva za osebno svobodo med preiskavo, kakor tudi za njen način in za njeno trajanje, kaže v praksi prav grde pojave, ki kvarijo državne organe in preiskovalno oblast. Vsaka oblast, ki vidi, da ni nad njo kontrole, se prelevi v samovoljo, pa če so njeni predstavniki še tako čisti ljudje.

Imeli smo atentat na naslednika prestola 29. junija t. l., glavni krivec je bil isti dan prijet, isti dan se je začela preiskava in traja še danes, četudi predpisuje par. 156 a, da sme trajati največ dva meseca. Preiskava nekdanjega Ivandanskega atentata je trajala od 24. junija do 13. septembra četudi je bil slučaj mnogo težji, sedaj pa traja preiskava že čez štiri mesece, pa se še vedno ne ve, kedaj bo dovršena in kedaj se bo razpisala sodnijska razprava. Ali je potrebno, da se s tem in na tak način razlikuje vlada Vladana Djordjeviča v nekdanji Srbiji od vlade gg. Pašića, šefa radikalne stranke in takozvanega „demokrata“, šefa demokratske stranke, Sv. Pribičevića?

Nadalje se bavi g. Protič z našim čitateljem že znanim skandalom, da je preiskovalni sodnik Vujič pozval sarajevsko policijo, naj preskrbi obtožni material proti poslancu Djakovu, da se ga lahko obtoži in še drugimi slučajmi krivice, zločinov in trpinčenja, ki se vrši po raznih ječah in policijskih upravah, zaključuje patako-le: K.

„Eto, tako izgleda osebna svoboda po novi ustavi, poznano je pa tudi to, da je to samo nepopolna in blede slika osebne svobode po vidovdanski ustavi v naši kraljevini.“

Poročilo iz južne Srbije.

Poslanec „Jugosla muslimanske organizacije“ Sahib Korkut, član delegacije, ki je potovala po južni Srbiji, da prouči življenjske razmere muslimanskega življa, se je vrnil in sedaj daje pojasnila poročevalcem raznih listov, ki ga oblegajo.

Jedro njegovih izjavanj je približno to-le: Zahteve muslimanov v Sandžaku in Macedoniji so zelo skromne. Bedni narod ne zahteva drugega kot to, kar bi mu itak morala dati ustava: osebno in imovinsko varnost, pravico do dela in zaslužka, svobodo in priznanje vere in jezika, nadpatrijoti in nadpolitiki mu pa v svoji kratkovidnosti in zagrizenosti ravno to odtegujejo ter vrhu tega še raznašajo vesti o raznih arnautsko-turških aspiracijah in zvezah z Angoro, Bolgarijo itd.

V duhu tega krivičnega podtikanja postopajo upravni organi in pišejo listi — najbolj pa „Privredni Glasnik“ ki skriva za tem imenom najhujši šovinizem in politične težnje, ki hočejo s terorjem in nasilno upravo ubiti priročni čut nacionalne skupnosti. V

Skoplju izhaja tudi „Stara Srbija“, ki pravilno in trezno gleda na politični položaj — a žal da se večina uprave ravna po šovinističnem okrog „Privrednega Glasnika“, ki s svojim divjanjem prevpije vse zmerne glasove.

Po Macedoniji se pojavljajo komitske čete, ki širijo turške pozive in proklamacije k ustaji, češ, da je prekratno akcijo odobrila vlada v Angori. „Stara Srbija“ apelira v takih slučajih na uvidevnost in državljansko poštenost muslimanov, šovinisti krog „Glasnika“ pa pozivljajo na pokol in požig Turkov in turških vasi. S tem se daje najboljši povod za odporno agitacijo in če upoštevamo še to, da uprava ne upošteva turških svetih krajev, da je v dveh skopljanskih džamijah namestila nekaj vojaških magacinov, vidimo veliko nevarnost in škodo tega šovinističnega početja.

(Poslanec Korkut je bil tudi v Nišu in na vprašanje, kaj je tam delal, odgovarja tako-le: „Krenili smo v Niš, da si ogledamo tamošnji tabor internirancev. To, kar smo tam videli in slišali, ni za opisati. Ko se malo pomirim, vam morda še poročam o grozotah, ki smo jih videli. Za sedaj čakam na odgovor g. Lazića, šefa „avne varnosti“.

Razmere v tem taboru so torej tako strašne, da se mora očividno okrepčati in umiriti, predno o njih govori in lahko si mislimo, kako prenašajo svojo usodo sami interniranci — razni sorodniki do četrtega kolena in razni somišljeniki odmetnikov, ki so zaprti v tem taboru po raznih „zaščitnih“ odredbah prej označene južnosrbske uprave.

Času primerno premišljevanje.

Silno je vzvalovilo med Slovenci pred tremi leti narodno navdušenje. Staro in mlado je ob priliki december skih manifestacij vzklikalo: „Živela jugoslavija!“ Leto 1918 nam je prineslo nekaj povsem novega: svobodo, katere pa do današnjega dne nismo znali ceniti, še manj seveda izrabiti. Bili smo lahkoverni ljudje. Ziveli smo v prepričanju, da smo z nacionalno svobodo dosegli vse. Spodtikali smo se ob majhnih nemških napisih, polnili radi teh „nesramnosti“ kolone časopisov in marsikaterokrat je zavzelo to „narodno čiščenje“ take ogašne forme, da so trezni in razsodni ljudje že resno obupavali nad moralo in zavestjo takozvanih „narodnih“ elementov. Nemški publicist in prijatelj Jugoslovani Hermann Wendel nas je v svojem potopisu „Von Marburg bis Monastir“ dobro ocenil. „Die Slowenen sind Freunde der Fassadenpolitik.“ (Slovenci so prijatelji fasadne politike.) Z drugimi besedami: Slovenci (ne vsi! to so ljudje posebne vrste) se ločijo za malenkostmi. Oni so zadovoljni, če kaže fasada (pročelje) hiše nacionalizirano lice. Bodimo odkriti in priznavajmo, da je temu res tako! V času, ko se snujejo razne teroristi-

čne organizacije, in najsi nastopajo pod patrijotsko firmo „Narodne Obra- ne“, ali kot tajne zveze, je potrebno, da nekoliko razmislimo o „polifiki na silja“, ki se je razpasla na žalost tudi v eksponiranih delih Slovenije.

Prizor v gostilni, oziroma kavarni: V kotu obmizje vinjenih „narodnih prvoboriteljev.“ V okvirju vrat se prikaže raznašalec časopisov. Mož, ki se preživlja z ubornim izkupičkom — kolportarje, ponuja tudi inozemske liste. Obmizje prekipeva v ogorčenju nad „nesramnim izzivanjem“, „narodna zavednost“ si v mučnih trenutkih išče ventilov... robate roka zagrabijo preplašenega kolporterja, ga vržejo ob tla... v bolnici konstatira zdravnik troje polomljenih reber...

Kaj si naj misli slučajno navzoči človek iz daljnega inozemstva, ako se pred njegovimi očmi odigra tak prizor? Gotovo si bo mislil: Ta narod je bžalovanja vreden; to je skupina — vročekrvnih norcev, hudobnih ljudi, brez takta, morale in tolikanj potrebne velikodušnosti, ki je brezpogojna iastnost vseh zapadno-evropskih narodov.

Ce ima Italija svoje fašiste, naj jih ima, v proslavo njene „2000letne kulture“ ji to gotovo ne služi. Vzroki fašizma tičijo v temperamentu južne rase. Na žalost je postala tudi naša Dalmacija nekaj eldorada nacionalističnih razgrajalcev. Mi Slovenci pa nimamo niti najmanjše volje, odpirati nacionalističnemu šovinizmu vrata v naše pokrajine. Sovinizem je razbil integriteto Majdžarske, nemški „furor teutonius“ je istotako skrahiral, mi pa ne maramo bankrotstva narodne misli, ker smo mnenja, da bi to bilo preuranjeno.

Proč s politiko nasilja! Bodimo napram narodnim manjšinam veliko-dušni in svet bo takoj spoznal, da ima oprava s kulturnim narodom.

Grehi jugoslovanskih režimov napram narodnim manjšinam so se v teku treh let tako pomnožili, da nas je Zveza narodov sedaj posadila na za- tožno klop. Moči se vsak, kateri misli, da bo tujerodec pod pritiskom brutalne sile vzljudil državo, v kateri se mu goši krivica. V šolah naj ne vzgojujejo stanatiziranega podmladka. Tu- roderci morajo polagoma priti do prepričanja, da so enakopravni pred zakonom in državo. Ogrevanje „preteklih časov“ ni na mestu. Brskanje po listih predvojnne in medvojnne kronike je nečastno. Moderna in resnična demokracija se postavlja na platformo sedanjosti in računa z bodočnostjo.

Uverjeni smo, da je naše prizadevanje „glas vpjočega v puščavi.“ Povampirjeni nacionalizem s svojimi kapitalističnimi možgani bo proti volji poštenega dela človeške družbe nemoteno proslavljaj svoje divjaške orgije! Milijo se nam pa čisti zaslepljenici, ki malikujejo perverzemu nacionalizmu ravno v tej dobi socijalnih bojov: v dnevih obupne borbe, ki jo vodijo zatirani in teptani proti brezdomovinskemu, v nacionalne barve ovitemu velekapitalizmu.

V vsaki hiši mora biti katoliški časopis!

Naročnikom in somišljenikom v vednost.

Cena listu bo za prihodnje leto in sicer: Celoletno 35 din. ali 115 kron, polletno 18 din. ali 72 K, četrtletno 9 din. ali 36 K.

Cene smo morali malo zvišati, ker draginja postaja vedno večja. V zadnjem času je žal vrednost naše krone padla več kot za polovico, raditega se bo gotovo draginja povišala za najmanj 50%. Upamo pa, da bomo z gornjo ceno mogli shajati.

Naročniki! Ostanite nam zvesti! Obnovite takoj naročnino! Vsak pa se naj potruži, da nam pridobi novih naročnikov, tako, da se število naročnikov podvoji.

Kdor list naroči na novo in plača takoj celoletno naročnino, dobi list do konca tega leta zastoj, ker se mu bo plačana naročnina štela od novega leta naprej.

Iz modre politike.

Naša zunanja posojila. Naš fin. minister je na povratu v Beograd ali pa je že sploh doma. Iz potovanja v inozemstvo nam je prinesel londonsko posojilo, katerega znesek, obrestno mero in pogoje že poznamo. Iz Londona je romal g. Kumanudi v Pariz, kjer je hotel najeti še francosko posojilo v znesku 500 milijonov frankov. Pogajanja za najem francoskega posojila so bila menda brezuspešna, ker gre po naši kraljevini pred povratom gospoda finančnega ministra glas, da nam je ponudil v Parizu posojilo ne francoski, ampak nek belgijski konzorcij pod kar najugodnejšimi pogoji. Belgijski zahtevajo od nas samo obresti od posojila brez vsacih drugih privilegij ali koncesij, kot n. pr. Angleži. Pravijo, da ima ta belgijska ponudba mnogo uspešnega izgleda. O belgijski ponudbi se bodo pa naši ministri še temeljito posvetovali in po tem posvetu najeli posojilo ter ga investirali na naš saobračaj.

Velika skrb finančnega ministra. Poročevalce „Jutarnjega lista“ je prestregel finančnega ministra že na potu, da poizve, kaj je pravzaprav s posojilom, minister je pa za protiuslugo zahteval od njega poročilo o — pogajanju med radikali in demokrati. To je zanj največja skrb, ki ga teži že vso pot in ves čas v Londonu, Parizu in povsod, koder je hodil. Kako je s fotelji, kako je z dnevnici, to je prvo in najvažnejše. Novinar mu seveda ustreže in poroča, da se še vedno grizejo in bijejo med seboj, minister pa meni, da mora o svojih „uspehih“ poročati najprej ministrom. — Ubogi minister, ki pofuje okrog in nima prilike, da se udeležuje velevažnih sporov glede ministrskih stolčkov. Mogoče je njegov stolček med tem že oddan in naslednik že določen, da ga zasede. Beograjska porodica sicer ne razume, da je edina osnova in edini izvor državne avtoritete narodna volja, ima pa zato radi razdelitve avtoritete in oblasti toliko skr-

Gladiatorji.

Erva Knjiga. — Eros.

(38 nadaljevanje.)

„Na trg so nas postavili kakor živino. In kakor živino nas je prodajal trgovec, izkušen v trgovanju s človeškim blagom. Kaj Lucij Licinij me je kupil, kakor bi kupil par volov ali pa par konj. Kupljen in prodan kakor živina in odpeljan na dom k novemu gospodarju —!“

Pikra, bridka zaničljivost je zvenela iz njegovih besed, tem bridkejša, ker jo je toliko časa zadrževal. Dolgo se je premagoval, dolgo je uduševal svoje nevoljo — in danes je bilo prvi- krat, da je našel sočutno bitje, ki mu je mogel razkriti svojo bridkost in mu potožiti prizadjano krivico. In skušnjava je bila velika, da bi se potožil in si olajšal srce, in si izlil iz duše ves gnev, — pa trdo je bil vzgojen in že v mladih letih so mu vcepili v dušo, da je slabost in mehkuznost, se britoževati in tarnati. In tudi danes ni pozabil otroških nauk — in miren je ostal.

Iznova ga je tolažila mehkim in pomirjevalnim glasom,

„Pa dober je tvoj gospodar“, mu je rekla, „dober in obziren — sam si tako dejal. In ne morem si ga drugačnega misliti — Zares, Eska, zelo nesrečna bi bila, če bi vedela, da si —“

Hipoma je umolknila in zagrabila s toliko naglico vrč, ki ga je bil napolnil zanj, da je polovico vode razlila po njegovi in svoji obleki.

„Nekdo naju opazuje! Zdrav bodi!“ je brez sape in vsa prestrašena šepnila in zbežala. Enkrat se je še obrnila in pogledala nazaj k njemu — nato pa je tem urneje odhitela —

Zrl je za njo, dokler mu ni izginila v mračni ulici, in ni videl dvoje drznih črnih oči, ki so ga s hudomušno posmehljivostjo opazovale.

Se je ko se je za njegovim hrbtom oglašil vesel zbadljiv dekliški smeh, se je nevoljen obrnil.

XII.

Mirina.

Mirina je po navadi govorila ter se smejala z visokim, prevpitim, nekoliko zahripanim, pa ne neprijetnim glasom, ki se je prav posebno dobro podajal posmehljivi zbadljivosti njene- ga značaja.

„Torej sem te končno vendar ugnala —? In obilo dela si mi dal! — Tiberu ob solnčnem zapadu —. In čisto slučajno, seveda, si jo srečal — listole deklinlo v črni obleki, ki se je izmuznila tamle v temo kakor strašilo —. Ah, kako zijaš! Kakor tele, ko mu devajo venec krog vratu in ga peljejo k klavni daritvi — in uboga ta stvarca še muli in obira zelenje, ki ga venca za klanje —. No, pa dobro! Ti vsaj si odločen za vse boljši daritveni oltar, ko pa da bi izdihnil zadnji vzdihljaj za takole predmetno čarovnico! — Pri Jupitru, kako zijaš in kako si lep, ti veliki, močni barbar!“

Smejala se mu je in tako blizu je prišla s svojim njegovemu licu, da bi ga bila skoraj lahko poljubila.

Najrajši bi bila lahkoživa Mirina na svoj lastni račun nekoliko poljubkovala in se pozabavala z mladim in čilim Britancem in še počakala z naročili, ki jih je imela zanj od svoje gospodarice.

Ta naročila so bila sad dolgih posvetovanj med sužnjo in njeno zapovedovalko.

Valerija je slabo spala tisto noč. Nemirno se je premikala po mehkih blazinah lica so ji gorela in kri je

plala v sencih. Zastoj je ležala dolge ure z odprtimi očmi in opazovala plašne sence, ki jih je ponočna svetilka slikala na stene, zastoj je siloma uščala na oči trepalnice in se trudila, da bi zaspala — spanec ni prišel. In mučila se je, da bi mislila na kaj drugega — pa zastoj — vedno in vedno je stal pred njo, on, mladi, epi barbar, kakor poluhog med po- divjano množico izidinih razuzdanih častivcev. Krog njega pijani svečeni- ki izidini, pobotna lica, grozeče dvignjene roke, krvavordeči svit bakeli — sredi med njimi pa z mladim, v črno oblečenim, ljubkonežnim dekletom on — v vsej svoji ponosni, mameči moški lepoti, vitek in visok, vse njegove mi- šice napete za silni udar —

Valerija ni razumela svojih čuvstev, — zdelo se ji je, da je začarana. Ni ga bilo veselja, ki bi ga ne bila užila v svojem življenju, ni je bilo ča- še radosti, ki bi je ne bila pokusila, — toda kar je čutila sedaj, je bilo čisto nekaj novega —. Takega globokega, strastnega, nepremagljivega ko- prnenja še ni občutila nikdar poprej.

In ker ga ni mogla premagati, sa mu je vdala —.

(Dalje prihod.)

bi. Zato ni čuda, da so odnošaji med demokratiji in radikali tudi prva skrb naslednjega finančnega ministra. — Novinar, ki ga je potolažil, da še vsi skupaj sedijo, četudi se hudo kregajo, si ver ni bil poplačen s kakim finančnim posojilom, pa to nič ne de, saj tudi gg. ministri ne bodo zvedeli kaj posebnega od svojega kolega.

Zaslišanje krivcev. „Epoha“ poroča iz Pariza: Svet Zveze narodov je pozval Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Albanijo, da pošljejo svoje predstavitelje na sejo zveze, ki se vrši danes, dne 18. t. m. Omenjeni list je dodal gornjemu poročilu sledeči komentar: Zelo nas zanima, da-li bo g. Pašić zopet poslal g. Spalajkovića v Zenevo, tega človeka, ki nam je s svojim bedastim tolmačenjem albanskega problema pripravil toliko škode...

Razsipovanje. Narodna banka se je pogodbeno obvezala, da izmeni v roku od treh let državne novčanice s svojimi. Z izdelovanjem teh novčanic so že pričeli in prva partija (10 dinarski bankovci) je baje že gotova. Izdelovanje bankovcev je bilo poverjeno nekemu ameriškemu zavodu. Za 1000 bankovcev so Amerikanci zahtevali 15 dolarjev, kar bi za 50 milijonov komadov (50.000.000 din.) znašalo 570 tisoč dolarjev. Potemtakem stane eden bankovec 0.005 dolarja (po sedanjem tečaju dolarja — 1:80), oziroma 1.20 din. Toliko stanejo samo desetdinarski bankovci. Izdelovanje ostalih bankovcev bo stalo brezdvomno še enkrat toliko. V to svoto še pa niso vračunane dežurne komisije. Stroškov pa ne plačuje Narodna banka, temveč naša država, oziroma ljudstvo. Za to upravlja ogromno svoto bi si lahko doma zgradili najmodernejšo tiskarno za izdelovanje bankovcev, znak, pristojskih blankotov itd. Ali ni to eklatanten primer razsipovalne politike naših vladovcev? (Jugoslav. Lloyd.)

Koliko drž. uradnikov plačuje država blagajna? G. finančni minister nam je izjavil, da imamo pri nas nad 200.000 uradnikov. S tem številom uradništvo smo gotovo prekosili Poljsko. Pomisli! pa moramo, da je med tem ogromnim številom uradništva en bataljon nesposobnih in popolnoma nepotrebnih. Tako se glasi glede uradništva v naši kraljevini izjava finančnega ministra; v resnici pa bo še gotovo slabše!

Dr. Kukovec zopet za invalide. Najboljše so pač vedno pri nas nove naredbe ministra dr. Kukovca. Komaj zagleda taka nova naredba socialno političnega značaja luč jugoslovanskega sveta, že jo zopet začenjajo preurejati, tako da, je do danes že izdal g. dr. Kukovec bogzna koliko novih naredb, a doslej še ni menda stopila nobena v veljavo. Najbolj pa se briga g. minister s papirnatiimi naredbami za uboge invalide, vdove in sirote. Novo invalidno uredbo je že zopet spremenil. Invalidi pod 50% invalidnosti ne bodo dobili več draginske doklade, ampak samo osnovno pokojnino. Vdove padlih, v starosti pod 40 let in delasposobne dobe samo go- lo penzijo brez dodatkov. Družine padlih vojakov dobe dodatek za otroke, ako plačujejo do 30 dinarjev neposrednega davka mesečno, a ne kakor do sedaj 50 dinarjev. Kje v Jugoslaviji života družina padlega vojaka, ki plačuje mesečno 30 dinarjev neposrednega davka! G. Kukovec se mešajo pojmi kot: invalida zamenja z vojnim dobičkarjem, vdove in sirote pa z milijonarkami.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Spor med našo državo in Albanijo so obravnavali dne 18. t. m. v seji Zveze narodov. Kraljevina SHS je zastopal delegat dr. Mato Bošković. Njegov obširen ekspozé je napravil na člane Zveze narodov precej dober vtis. V imenu Albanije je govoril predstavitelj tiranske vlade. Zdi se, da bodo ta spor rešili brez izvajanja čl. 16 proti naši državi.

Vladna kriza je stopila zadnje dni v občutno fazo. Belgrajska poročila ugotavljajo, da bo min. predsednik Pašić vsak čas podal demisijsko celega kabineta.

Odbor za administrativno razdelitev države imel je dne 18. t. m. svoj prvi, predhodni

sestanek, kateremu je predsedoval radikalni Nastas Petrović. V imenu Jugoslov. kluba je poslanec Gostinčar izjavil, da je predlog zakona o upravni razdelitvi države rušitev plemenskega ravnotežja ter da bo vsled tega glasoval proti. Člani Jugoslov. kluba bodo sejam prisostvovali kot poslušalci.

Bančni strokovnjaki iz cele države so se v Beogradu posvetovali pod predsedstvom fin. ministra dr. Kumanudija o potrebnih ukrepih za povzdigo naše valute.

NEMCIJA.

Pariški „Temps“ dozna v a, da bo reparacijska komisija te dni zapustila Berlin. Iz tega se da sklepati, da so pogajanja z nemško vlado končana. V informiranih krogih so mnjenja, da reparacijska komisija Nemčiji ni podaljšala termina za odplačilo prvega obroka, ki znaša 500 milijonov zlatih mark. Prvi obrok bi morala Nemčija plačati dne 15. januarja, drugega pa en mesec pozneje. O moratoriju se ni razpravljalo. Komisija je uverjena, da zmore Nemčija odplačati svoje dolgove.

RUMUNIJA.

V Rumuniji je izbruhnila finančna kriza, katero še v posebni meri pospešuje padanje valute. Kriza izvira v izostalih inozemskih kreditih. Bukareštanski krogi si obetajo od akcije finančnega ministra Titulesca mnogo.

O parlamentarni krizi vlade se ne more govoriti, ker razpolaga general Avarescu z jako večino. Demisijska vlada bi bila samo na iniciativo krone mogoča. — Kmetke stranke so stopile v opozicijo. Za slučaja, da bi sedanja vlada odstopila, bo brezdvomno stopil v ospredje gospod Bratianu.

Beleške.

Na seji Zveze narodov, ki se vrši te dni in ki bo razpravljala tudi o kršitvi mednarodnega mira po naši vladi v Albaniji, nas bodeta zastopala gg. Bošković in Tiča Popović. — Drugi je za Spalajkovičem prvi arnavski specialista naše diplomacije, ki se je že lani in tudi letos primer- no udeleževal v albanski politiki. Večina listov je prinašala avtentično poročilo o angleški noti in o celem za- pletljaju radi prodiranja naših čet v Albanijo, samo naša vlada je molčala kakor vedno o vseh ukrepih in pote- zah svoje zunanje politike. Nekateri „merodajni krogi“ so skušali ustvariti celo neko „javnost“, ki naj bi vedela, da ni prav nič na celi stvari in vse te zakulisne mahinacije se kronajo se- daj s tem, da nas zastopajo pri zelo važni seji baš tisti ljudje, ki so nam nakopali vso sramoto pred širnim sve- tom. Kaj hočemo, monopol je monopol. Porodičarji, ki so uzurpirali državno oblast, nočejo popustiti, pa če gre tu- di vse navzdol.

Matjuške Rusije ni več, jadicuje Beograjska „Samouprava“, ko nas o vseh strani odbijajo neuspehi Pašiče- ve politike. To je jasen dokaz, da so naši proslavljeni politiki navajeni sa- mo dvorjanski v službi kake druge si- le in da se samostojno sploh ne znajo kretati. Caristična Rusija je še danes njih ideal, zato so se pa tako brezpo- gojno pridružili ideji velikih nosilni- kov med ruskim življenjem — generalov Denikina, Kolčaka in Wrangela. Mo- čen je bil ruski carizem, vse mogoče elemente je imel v svoji službi vse se je gnetilo in lovilo po razkošnem dvo- ru in neomejeni absolutizem je od lju- di obširnih vladnih dvoranj zah- teval prav tako malo samostojnosti in človečnosti, kot od medvedov v zim- ski palači. To je bilo nekdanj, ko je ru- ski narod imel še druge pojme o živ- ljenju, danes pa ni več. Ruski narod se je zbudil iz suženjske otrpljenosti, neznosno žgeča bol ga je vzdignila in tudi ves ostali svet si ustvarja nove osnovnice družabnega življenja, samo peščica naših oblastnikov si še želi prepokorne službe in diktature kake- ga Sazonova. — Misli, da bi bilo te- daj vse v najboljšem teku, da bi imeli pravo filijalo ruskega carizma na Bal- kanu. V resnici tudi to ni verjetno — ker bi tedaj z njimi kaka črnogorska dinastija prav hudo tekmovala. V tem ima „Samouprava“ prav, ko trdi, da carske Rusije ne bo več, razvila se pa bo svobodna in narodno-demokra- tična Rusija, ki ne bo pozabila naših oblastnikov, ki si želijo samo ruskega

carizma, ruskemu narodu pa ne pri- voščijo niti skorjice kruha, kakor se je izrazil Spalajković na mednarodni konferenci v veliko ogorčenje celega kulturnega sveta.

Protić govori.

„Demokratija“, eden najglavnej- ših organov policajdemokracije, se — strahovito jezi in hučuje, da je g. St. Protić nazval demokratsko stranko — „nekako umetno tvorevino, ki ne pred- stavlja nobene žive sile v narodu.“ — Iz jeze prihaja ta list končno na ši- rokoustno samohvalo ter drzno trdi, da je številna moč demokratske stran- ke „močnejša od vseh drugih.“ — G. Protić odgovarja na to prav kratko in jasno: „Gospodje, ko stopite iz vlade, bomo videli vašo silo.“ Gospod Protić prav dobro pozna svoje papenbeimov- ce. Danes, ko je policajdemokracija na vladi, ko je uzurpirala oblast in celo državo, se gneto okrog nje vsi ele- menti, ki so željni moči in oblasti, do- bro vedo, da so predstavniki te stru- je odprtih in radodarnih rok, da da- jejo še tako dvomljivim „pristašem“ vse mogoče ugodnosti in važna mesta na škodo drugih, ki nočejo pripoznati policajdemokratske države v državi sploh in posebej še Pribičevićeve di- nastije. To pa seveda ne more več ta- ko dolgo trajati in potem bodo policaj- demokratski prvaki lahko iskali svojo „številno moč“ z lučjo ob belem dnevu.

Zaščita zakona. G. Protić piše v „Radikalu“ št. 26: „Vsak državljani mora imeti pravico na zakonito zaščito od stran oblasti in državna oblast je dolžna, da jati vsakemu državljanu v isti meri. Nikomur ne sme in ne mo- re dopustiti, da bi sam sebi iskal za- doščenja, če pa kdo to poskuša, pa se naj imenuje kakorkoli, mora biti pri- veden v okvir zakona in državna ob- last mora skrbeti, da si zakoni pridobi- jo vso važnost in spoštovanje. Ni- kakor pa si ne sme in ne more poma- gati državna oblast v delu za red in za spoštovanje zakonov s kakimi pri- vatnimi organizacijami ali pa z neod- govornim uradništvom, ker izgubi s tem glavno osnovnico izpod nog in po- staja sama pravi boljševik, mesto da bi izpodbijala nered.“ To je napisal g. Protić povodom izgrede takozvane — „narodne obrane“ v Osijeku. Ti izrast- ki, ki tvorijo veliko nevarnost za spo- štovanje in veljavo zakona, se pojav- ljajo le tedaj, če oblastniki sami nima- jo smisla za zakon in za njegovo vel- javo in vrednost. Režim, ki se ne o- slanja na narodno voljo in zaupanje, zares nima druge poti pred seboj, kot to, katero je g. Protić označil.

Vsak režim, pa naj bo režim ka- kega Metternicha, Tisze ali bog zna katerega reakcionarca, je imel med svojimi organi med večino nekultur- nih, tudi nekaj kulturnih ljudi in čo- čim so nekulturni služabniki izživali največje ogorčenje proti režimu, so pa kulturni marsikatero stvar oblašili in ko pripravljali in gladili mirno evolu- cionarno pot boljšega razvoja. Kateri so bili bolji za človeštvo, je lahko u- ganiti, povedati je treba pa tudi to, da bi se vsak še tako nazadnjaški re- žim dalje časa vzdržal s kulturnimi, kakor pa z nekulturnimi organi. To, kar se je v zgodovini pokazalo kot ja- sno in resnično, pa ne gre v glavo predstavnikom današnjega režima, ki ima najrajši take organe, ki vidijo dr- zavo samo v gotovih osebah, v naru- du pa ne. Zgodovina je zato, da se od nje učimo. Kdor se noče učiti, bo pa drugim v dober nauk in svarilo.

Dnevne novice.

„Straža“ stane za celo leto 1922: celoletno 35 din. ali 140 K, polletno 18 din. ali 72 K, četrtletno 9 din. ali 36 K, mesečno 3 din. ali 12 K. Za vse kraje izven Jugoslavije zaradi pošt- nine mesečno 2.50 din. ali 10 K več. Torej celoletno 65 din. ali 260 K, pol- letno 33 din. ali 132 K, četrtletno 17 din. ali 68 K. Naročnina se plačuje naprej. — Upravništvo.

Boj kapitalističnim podjetjem! — Naša liberalna kapitalistična vlada da je kapitalističnim bankam vse mogoče ugodnosti. Banke se prve obveščajo, kadar se dovoli kak izvoz, banke se prve obvestijo o raznih dobavah, da se morejo istih same ali pa po svojih „slam“ tih možeh“ udeležiti. Kako o- gromne dobičke delajo banke, kako iz-

korišćajo državo (pri investicijskem posojilu dobe banke okrog 20% na ob- restih in proviziji), trgovce, tovarne, konsumente, nam najbolj osvetljuje dej- stvo, da plačajo nekatere banke v Lju- bljani mesečno okrog 300.000 K za te- lefonske pristojbine. Banke so v zad- njem času začele snovati podružnice na deželi, hočejo male trgovce, obrt- nike in kmete osrečevati. Naš odgovor na vsiljivost bank more le biti: le še bolj ko doslej se bomo v bodoče poslu- ževali naših kmetijskih posojilnic, ban- ke pa mirno prepuščamo veletrgovcem in tovarnarjem, vojnim dobičkarjem in verižnikom.

Pozor, hranilnice (okrajne, mest- ne, občinske)! V Beogradu se pripra- vlja atentat na vse hranilnice. Potom zakona se hoče določiti, da se mora ves pupilaren denar vlagati le pri U- pravi fondov v Beogradu. Ako se ta zakon sklene, potem lahko likvidirajo vse hranilnice, katerih stanje radi — vojnih posojil in drugih obligacij in rent ni ravno najugodnejše. Koliko milijonov škode za majhne vlagatelje bi povzročila likvidacija, oziroma kon- kurz hranilnic, se sedaj ne more na- tančno reči, bilo bi gotovo več sto mi- lijonov kron. Lepe sadove rodi cen- tralizacija! Skrajni čas je, da vse hra- nilnice brez razlike odločno protesti- rajo proti nameri, denar mladoletnih otrok itd. potegniti v Beograd.

Ziveli zadrugarji! V odboru ka- pitalistične delniške družbe „Vinaria“ v Pljuju sedita „ravnatelj“ Zadrugne zveze v Celju J. Lesničar in predse- dnik Zadrugne zveze v Celju. Zalost- no, da zadrugarji ustanavljajo kapi- talistična podjetja in ista vodijo, a te- mu se ne smemo čuditi, če pomislimo, da se pri kapitalističnih organizacijah mnogo zasluži, pri zadrugah — pa ne. Blagovne kupčije v vojnem času so ustvarile razpoloženje za akcijske dru- žbe, kaj ne, gospoda dr. Božić in Les- ničar?

Celjska tetka od 17. t. m. se za- ganja v sangvinični onemoglosti v na- še časopisje. Izbruhala je ves svoj re- zervoar nacionalistično-šovinističnih šlagerjev: Država, narodna vlada, naš Pribičević, protidržavni elementi, hrvatski norec Radić, narodni zločin- ci, Sušteršić, Korošec, grom in stre- la, Sodoma in Gomora!... Streljan- je „Nove Dobe“ iz težkega kalibra nas prav nič ne vznemirja. Nekaj bi si pa gospodje okoli „Nove Dobe“ vendarla bili lahko prihranili. „Hrvatskega norca Radića“ namreč. Radić je iz- dajal pred vojno originalne publikaci- je svetovnega slovesa. Bil je autorite- ta na polju jugoslovanske publicistike že takrat, ko je gospod pri „Novi Do- bi“ „plankal“ pesniške proizvode in jih spustil v javnost pod svojim ime- nom.

Pazno oko imajo oblasti za „drža- voprevratne klerikalce“ in njihovo ča- sopolisje, ki zapade vsak trenutek za- plembi, državi nevarnih elementov pa nočejo videti tam, kjer so v resnici. Madžaronski profesor Nikola Sandor je napisal v listu „Domovina“ pesmi- co, koje zadnja kitica se glasi:

„Či eti sesemo zsveti,
Radoszt i blajzsensztvo meti:
Primlino vszi za oszfer mecs,
Gvüšno krajnezov nede tü vecs.“

Ta madžaronski list prihaja nemoteno v naše Prekmurje v tolikem številu,

da ga lahko čitaš, kjer le hočeš!

Prevarana policija. „Beograjski Dnevnik“ piše: Nedavno so belgraj- ski listi objavili vest, da je grška po- licija aretirala v Atenah pobeglega a- tentatorja Mladena Marinkovića. To vest so potrdili tudi iz Pariza. V po- lijskih krogih je ta novica vzbudila veliko senzacijo. V Atene so odpisali iz Belgrade par detektivov, ki bi naj „aretiranega“ Marinkovića privedli v domovino. V Atenah jih je čakalo ve- liko razočaranje. Aretiranec je bil g. Marinković sicer zelo podoben, a v resnici pa se je pisal Božidar Veljko- vič in so ga prijeli radi tega, ker se ni legitimiral. Pravijo, da je grškemu policistu, ki ga je „uhvatil“, dišala 20.000dinarska nagrada. Za njo se pa lahko obriše, preiskovalni oblasti v zadevi vidovdanskega atentata bo pa to povod — za nadaljnje odlašanje. Cinizem, ki se pri dosedanjih „iztragi“ udeležuje, bode na vse zadnje dejal, da ne more započeti z razpravo, ker ni Marinkovića in še drugih krivcev, in tako bodo okrivljeni še bogzna ka- ko dolgo v „glavnjači“, najbrž tako

dolgo, da današnji režim propade v svoji gnilobi in cinični brezpravnosti.

Vprašanje Dalja. „Zastava“ piše: Patrijarh Dimitrij je napram vrhovnemu svetu izjavil, da se odreka pravu na Dalj (velikanska posesva, op. ur.). Upravni svet je sklenil, da se patrijarhova plača, katero nakazuje država, poviša s 150.000 din. iz daljskih dohodkov. Vzdrževali pa bodo tudi belgrajski in karlovski dvorec tega patrijarha iz daljskih dohodkov.

Organizacija protestantovske cerkve v Jugoslaviji. V naši kraljevini je 400.000 luterancev augsburške konfesije, ki so spadali poprej pod madžarsko škofijo, odnosno pod avstrijsko superintendencuro. Nova protestantovska cerkvena ustava pri nas bo episkopalna, a kljub temu bodo imele posamezne verske občine popolno avtonomijo, kot dosedaj. Več cerkvenih srenj bo združenih v eden takozvani seniorat, več senioratov pa v škofijo. Senioratov je 10 in so to sledeče porazdeljeni: v Slavoniji 2 (Osijek in Boljevo); v Hrvatski 1 (Zagreb); v Bosni 1 (Sarajevo); v Sloveniji 1 (Celje); v Murski Murjani 1 (Murska Sobota); v Bački 2 (Novi Vrbas, Petrovec); v Banatu 2 (Franzfeld, Kovačica); v Srbiji je samo ena evangelijska občina in sicer v Beogradu. Ti ravnokar navedeni seniorati se bodo združili po narodnosti v eno nemško ter eno slovaško škofijo, katerima bosta načelovala dva škofa luterana. V svrhu te episkopalne organizacije se bo vršil v Beogradu 21. t. m. poseben zbor, na katerem bodo volili seniorati delegate za osnivanje episkopata. V teku enega leta se bo pa vršil prvi evangelijski sinod v naši državi.

Znižane vožnje cene za dijake. Ministrstvo za promet je odobrilo učenecem ljudskih in dijakom srednjih šol 75%ni popust na železnicah in ladjah. Dofični, ki prosijo za popust, morajo predložiti legitimacije s fotografijami.

Želez. nesreča. Na mostarski progi se je dogodila pri Zavalu 14. t. m. železniška nezgoda. Nekoliko proč od postaje Zavale se je utrgal od brda velik kamen in se valil proti železniški progi v trenutkih, ko je vozil po njej osebni vlak. Skala je k sreči zadela samo lokomotivo, katero je tako poškodovala, da je postala neuporabna za nadaljno vožnjo. Med potniki je nastala velika panika, ko je zadel kamen ob vlak. Predno je dospela na kraj nesreče pomoč, je trpelo 4 ure.

Želez. promet med nami ter Madžarsko je zopet odprt na progi Nagy-Kanisza—Mura—Kereszturi—Cakovec. Promet se zopet vrši za potnike, prtljago ter blago.

Dekliski tečaj v Mariboru dne 27. novembra obeta biti dobro obiskan. Prosim vse naše zaupnike po vseh župnijah, kjer obstoja kako naše kršč. socialno društvo ali ne, da takoj prijavijo vse udeležence odboru SKSZ v Mariboru, Cirilova tiskarna, da moremo vse potrebno pripraviti. Udeležence, ki želijo skupni obed, naj to takoj javijo odboru.

Organizacije, ki žele letošnje zimo prirediti tečajev za izobraževalne, delavske ali politične organizacije, naj to takoj javijo SKSZ v Mariboru, ali Tajništvu SLS.

Clanarino za Krščansko socialno zvezo v Mariboru ni treba nobenemu društvu pošiljati v Ljubljano, ker je SKSZ za Stajersko v Mariboru centralna organizacija za društva na Slovenskem Stajerskem.

Gojencem državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru priznava vojaška oblast takozvani „dijaški rok“ t. j. 14 mesečno službo pod pogojem, ako isti to šolo dovršijo in se potem bavijo s kmetijstvom na svojem domu. Za to ugodnost morajo pismeno prositi. Tudi se gojencem te šole dovoli preložit rok za nastop vojaške službe po zaključku šole, ako prosijo za to takoj, ko so bili potrjeni v vojaške. To zadavne prošnje je vlagati po ravnateljstvu tega zavoda na Komando mariborskega vojnega okroga v Mariboru.

Varčevanje pri nas in drugod. Finančni odsek francoskega parlamenta ima za proračun v letu 1922 predlog o odpustu 50.000 odvpišnih državnih uradnikov. Tako štedijo mili zavezniki Francozi, nam pa ne zadostuje samo preobilica domačega uradništva, ampak smo posegli še po tisočih Rusih

samo da se plačuje iz državne blaginje!

Koledarček Kmetijske zveze, v fini priročni žepni obliki, s trpežnimi platnicami in vabljivo gospodarsko in drugo vsebino, je ravnokar izšel. Dobiva se v Tajništvu SLS v Mariboru, Cirilova tiskarna in v Tajništvu SLS v Celju, hotel Beli vol. Naročite ga skupno za več članov, da se prihrani poštnina. En izvod stane 18 K.

Iz Maribora.

Stanovanjska kriza je občutna — na tisoče ljudi nima stanovanja ali ne primerne stanovanja, a to ne moti vlade, da ne bi zahtevala nad 100 sob za urade oblasti v Mariboru. Da bode treba za množico novih uradnikov veliko stanovanj, katerih ni, ne pomislijo vladni organi prav nič. Glavno je, da se ustvari mnogo novih uradov, imenuje mnogo nepotrebnega uradništva v svrhu ufrditve centralizma; kdo bo trpel te ogromne stroške, kako bo država, ki ima že itak preveč izdatkov za uradništvo, prenašala ogromne nove izdatke za novih 26 oblasti, ne moti gg. centraliste prav nič.

Med razgrajanje in divjake, ki pri svojih izgrelih tako nezasišeno — profanirajo narodnost ter so znani med občinstvom po nazivu „fašisti“, spada razven Sarha, Skerjanca, Jakliča, Gorenčanov tudi „uradnik“ mariborske bolnice Vuk, ki je razbil robove Miheliču trgovsko tablo ter plačal zato smešno nizko kazen 200 K, nadalje železničar Pust, ki se je dal svoj čas tako dobro „mazati“ pri stanovanjskem uradu, ki je v dobi slabe valute izmolzel celo par cekinov in ki se tako lepo „zavzema“ za ubogo vdovo nekega tovariša, da v njenem imenu, pa brez njene vednosti — kasira par tisočkronsko posojilo. Ta junak je občinski svetovalec NSS v Lajtersbergu in že tri mesece „bolan“, da le ima več časa za pijančevanje in obiskovanje sej „N. O.“ — „Narodna Obrana“, kakor se društvo teh izgredivikov v še večjo profanacijo narodnosti nazivlja ter svoje sestanke tudi po „Taboru“ od časa do časa objavlja. Pokrajinsko upravo opozarjamo na tega Vuka, obratno ravnateljstvo južne železnice pa na „velezaslužnega“ Pusta, drugi bomo pa iznesli še nekatere druge „društvenike“, ki so se iz nepremišljenosti in domišljivosti uumešali v to družbo, ali pa celo vsled tega, da prikrijejo razne stare grehe. Poznamo celo učitelja, ki je nekdanj v avstrijski vojski z brezprimerno nadutostjo brskiral svoje stanovske tovariše, ki so bili nižji po šarži in ki se je po raznih avanturah s tem starim duševnim zakladom znašel med — „obranovci.“

Javni nasilnik Skerjanc je vedno še na prostem in sedaj se celo še po „Taboru“ oglašja z nekakim odgovorom. Sramota za list, ki sprejema reči od takega človeka! — Ta bi bila lepa, da bi mu sedaj še to in ono dokazovali, ko spada že davno na obtožno klopo, da mu sodnija dokaže razne izgrede ter ga tudi obsodi, pri čem razna njegova divjaštva ne bo manj kalo, če že ne zadostuje ubogi Reyer s polomljenimi rebri. Nadamo se, da se to čim prej zgodi, če tudi imamo po dosednji prizanesljivosti od strani oblasti že precej pomislekov. — Kako se je „podpisoval“ poprej, pač ni važno, ker je vsaka pomoč v osebi tistega Skerjanca, ki je kandidiral kot nemški kandidat v Trstu, naravnost izključena. Tedaž so krožili volilni letaki z „wähler Johann Skerjanc“, pravopis imena je postranska stvar, ker je popis osebe točen, kar se le da: v vsakem oziru visoka in velika, neotesana sirovina, vedno pijan izzivač in razgrajalec. — Sedaj objavlja ta divjaška kreature kar po 20 tisoč K sem in tja in v sodnijski akt njegovih divjaštev bi bilo treba vplesti še vprašanje, odkod ima toliko denarja, ali od razgrajanja, ali pa od hlobov in pragov na njemu tako napredno poverjeni progi od Maribora do Hoč. Upamo, da se osvetli ta temna osebnost kmalu od vseh strani, ker res ne moremo pričakovati, da bi oblast tega znanega škodljivca in rušilca javne varnosti pustila še nadalje kovati razne zarote in netiti nove izgrede.

Pretepač Ivan Skerjanc razpisuje v „Taboru“ neke nagrade. Odgovarjamo mu, da naj raje plača gostilniš-

ke dolgove, da ne bo uboge natakariče obrnjal. Faktum je, da pred družbo Skerjanc, Sarh, Jaklič, Gorenčan in drugovi ni varen nobeden miren človek več, ki ne tuli v njih divjaški pomardon.

Kaznjivo je, če kupuješ na trgu mleko. Neverjetno je, kar že vse počenjajo na mariborskem trgu. Poštena meščanka nam pripoveduje: Pretekli petek sem kupila za svojo družino liter mleka po 12 K. Priskočil je nek hudogledi gospod, ki se je izdajal za detektiva, in mi je odvzel mleko. Tiral me je na policijo. Ker sem poštenim potom kupila mleko, bom sedaj še kaznovana. Take razmere so sedaj pri nas! Kaj vem jaz, kake najvišje cene nastavlja tisto sodišče za pobijanje draginje. Cena 8 K za liter mleka je največja budalost. Če židje zahtevajo za slabo koruzno moko 14 K, potem pa nihče na svetu ne more zahtevati, da bi morala viničarka ali pa mala posetnica prinesiti mleko na trg za 8 kron.

Kar lahko po celji Jugoslaviji pišeš, to se ti v Mariboru prepove; primer: zaplemba zadnje številke našega lista. To številko so nam zabranili prvič radi nekega polemičnega članka z ljubljanskim „Narodom“, drugič radi članka o mnenju predstavitelja hrvatske večine — preveden in celo skrajšan po „Nevenu“ št. 249, tretjič radi dveh odstavkov o Bolgarih in bolgarskem posojilu, kar se lahko čita v vseh mogočih listih, v prav podobni obliki pa v „Hrvat“ št. 515 od 17. t. m. in celo v „Cillier Zeitung“ od istega dne in četrtič radi notice po „Hrvat“ o nastavljanju in odstavljanju ženskih pisarniških moči pri direk-ciji drž. železnic v Zagrebu.

Pravijo, da je v Mariboru 486 strank brez stanovanja, po večini seveda ljudje revnih slojev, ki vsled revščine že itak, v tem slabem vremenu brez prave strehe pa še posebej, hučo trpijo. Če je številka popolnoma točna, je pravzaprav postranska stvar glavno je, da trpi mnogo, mnogo z največjo bodo obremenjenih ljudi vsled pomanjkanja stanovanj stoletno pomnoženo gorje, zato pa vprašamo, zakaj ima soproga g. dr. Vošnjaka še vedno „stanu primerno“ stanovanje v Mariboru? — Njen mož je državni poslanik v Pragi in tam naj si poišče vse to, kar tu z raznimi priporočili odzema največjim siromakom. Za državne pravke in dobro situiranje je dobro vsepovsod, siromak pa mora priti tam pod streho, kjer si z veliko muko služi svoj borni kruh. Bolezni in klimatične zahteve dam so proti strašni bedi proletarijata — ničla. To bodi povedano vsem, ki mislijo, da je treba pomagati najprej pri „stanu“ in ne tam, kjer je potreba največja.

Iz mariborske kaznilnice je uteklo že več kaznjencev. Dva so zajeli in pri tej priliki tudi pretepli, sedaj pa, da je eden vsled batin umrl. Po našem mnenju bi morala biti kaznilnica pobiljševalnica, ki vrača človeški družbi zopet ljudi in ne kakšne zverine, ki vsled neznosnih, razmer glede najprimitivnejših potreb človeškega življenja riskirajo tudi razne vrste tolonne skoke in pobege. Listi so pisali, da utekajo ljudje pred svršetkom svoje kazni in pravijo, da je to nepojmljivo. „Nepojmljivo“ je zelo kratek in enostaven zaključek, ozirati se je pa treba tudi na to, da imamo „glavnjače“ in raznovrstne metode vsakovrstnih eksekutivnih upravnih organov, pandurjev, stražnikov itd. Če bi se v tem pravcu preiskovalo, bi izgubila marsikatera stvar svojo „nepojmljivost.“ — Upamo, da bodo tudi naši višji upravni organi v toliko „separatisti“, da ne bodo pustili, da se tudi v naše kraje preselijo kalimegdanske „glavnjače“ in še razni drugi zapori po Balkanu.

Za 40letno službovanje dobivajo delavci pri južni železnici „velikanska“ nagrado — 500 K, kar staremu, izmozganemu trpinu težkega dela danes toliko zaleže, kot poprej dobrih 5 K, in še to ne gre tako gladko, kakor nam kaže slučaj nekega delavca na roškem kolodvoru, ki ima že 45 let teške službe. Ta delavec je bil radi te „nagrade“ že parkrat pri svojem predstojniku, ki pa ima za tega delavskega veterana vedno nove izgovore. Z nagrado ne bo najbrž nič, ker je ta delavec že „sijajno“ nagrađen s tem, da je dobil za svojo službo, oziroma

za izvanredno dobro telesno konstitucijo, ki še doslej ni odrekla, že nekako pohvalo od nekdanjega okrajnega glavarstva in celo neko medaljo. To je „velikanska čast“ in zato si misli uprava prihraniti tistih 500 K, ker je s krpo papirja in medaljo nagrade — več kot dovoli za 40letno muke- in truda-polno življenje.

Kakšen blagoslov nam prinese dvojna pokrajinska oblast? Kakor slišimo, so začeli predpriprave na izvedbo za ustanovitev oblasti v Mariboru. Govori se, da je uprava zahtevala okrog 120 rodbinskih stanovanj in še celo vrsto posameznih sob. Poleg tega celo vrsto uradnih prostorov. Torej za prvo silo računajo, da bo treba do 200 novih uradnikov, zraven teh še cele vrste pomožnih slug in drugega osebja. Veseli se davkoplačevalci! Zopet boš dobil po zaslugi liberalcev (in njih zaveznikov samostojnežev nova bremena! Ze sedaj stane v naši državi uradništvo vsako leto nad dva tisoč milijonov. Izračunajte si, kako bo narasla ta svota! Imeli bomo 26 popolnoma nepotrebnih takšnih oblasti in pri vsaki menda nad 200 novih nastavljenecv! Sedaj stane državo samo en uradnik povprečno na leto 40 tisoč kron! Treba pa jih bo po tem računu za nove oblasti 5—6 tisoč! Ali bomo sploh še zmogli davke za to novo armado.

Nakup uradnega poslopja za pokrajinsko oblast v Mariboru. Danes, ponedeljek, dne 21. novembra, je dopeljal v Maribor uradna komisija, ki ima nalogo, da poišče v Mariboru primerno poslopje za pokrajinsko oblast. Dr. Irgolič ponuja v to svrhu poslopje mestne hranilnice. Nakupna cena bi bila 8 milijonov kron. Komisija si bo ogledala tudi stari mariborski grad, ako bi se dal uporabiti za uradno poslopje.

Podkovska šola v Mariboru. Bivši višji vojaški veterinar Ivan Soštarič, ustanovi skupno s podkovskim mojstrom Ivan Pečarjem v ulici Pod mostom podkovsko šolo. Mestni svet se je v zadnji seji izrazil za tako ustano-vitev.

Umrla je v soboto, 19. novembra Marija Ferk, roj. Kopše soproga gostilničarja v Tattenbachovi ulici, stara 58 let. Pogreb je bil danes popoldne.

Najstarejši mariborski meščan, krojaški mojster Jozef Leeb je umrl v starosti 91 let. Leeb je bil 21 let občinski svetovalec v Mariboru.

Prememba posesti Tomanovo „I. jugoslovanske prekaževalnice“ v Pobrežju pri Mariboru, ki je v konkuru, je kupila družba „Mesna“. Preuredila jo bo za veliko eksportno hladilnico za meso. Nepokrita pasiva Tomanove družbe znaša nad dva milijona kron.

Odseku mariborskega Orla! V sredo, 23. novembra točno ob 8. uri zvečer je govorniški krožek. Člani krožka naj se vsi udeležijo. Novi člani se še vedno sprejemajo.

Orlovski vestnik.

Ptujsko orlovsko okrožje. V nedeljo, dne 27. novembra predpoldne se vrši okrožni občni zbor. Natančnejše v okrožnici. Vabljeni člani odsekov. Odseki ne pozabite pravočasno pooblastiti zastopnikov.

Odseke pljuškega okrožja naproša okrožni tajnik, da mu nemudoma dostavijo pismena poročila o izvršenih občnih zbiorih odsekov. — Bratski pozdrav!

Častna zahvala.

Gosp. med. svetniku dr. Kalu Thalmannu v Mariboru, kateremu se s tem javno zahvaljujem, ker je v nujnem in jako težkem slučaju, s svojo spretno opraco rešil iz smrtne nevarnosti mojo soprogo.

Ivan Šober.

Veliki Blocknerov in mednarodni oglasni zavod se združita v delniško družbo „Interreklam“, Zagreb, Illica št. 21, Jurjevka št. 31. Ta združitev pomeni velik korak naprej v našem trgovskem svetu. Odveč bi bilo razlagati važnost reklame za kako podjetje. Označena družba pa je v tem oziru prvovrstna in priporočamo našim trgovcem, ki hočejo svoj delokrog razširiti, da se obrnejo na d. d. Interreklam v Zagrebu.

Dobra žena in mati ima vedno vedno nekoliko steklenic lekarnarja Feller prijetno dišečega «Elsa-fluida» pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specialno steklenico skup z zamotom in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja Elsa trg 329, Hrovaško. 626 be

Posestvo s sadono mikom, pašnik, gozd, njeve, vinograd in zlatana hiša se proda. Iže se pri Franc in Mariji Marko v Kamnici 66, pri Mariboru. 641

Proda se popolnoma železen ročni mlin (Quetschmühle)

z dvema jeklenima drobilcema za oljate peske: bučno seme, mak i. dr. Mlin je še malo rabljen in uporabljen tudi za vodno silo. Več se izve pri lastniku Antonu Zavrlu v Starem Dvoru, pošta Radeče pri Zidnem mostu. 640

Viničar pošten s 4 delavskimi močmi se sprejme. Zemovih. Cankarjeva ulica št. 8, prtlj., Maribor. 639

Učenec kmetskih staršev se sprejme v trgovino v Mariboru. Naslov v upravi lista. 1-2 638

Učenec za trgovino z mešanim blagom na deželi, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji. Biti mora star nad 14 let in dober računar. — Naslov v upravi lista. 642

Božična drevesa! Za božične praznike sprejema naročila za božična drevesa do 1. decembra t. l. pisarna: Jožef Tscheligi, Koroška cesta 2, Maribor. 1-3 636

Divjačino kot srne, zajce, fazane, jerebice i. t. d. kupi vsako število Ivan Roy, Maribor, Glavni trg št. 3. 7-8 593

Ugodna prilika za žene in neveste! Proda se s 1. decembrom kompletno spalno sobo, jedilno sobo in kuhinjo z vso pritlikino, perilom, kuhinjsko posodo, porcelanom, steklom i. t. d. Kupljeno novo pred nekaj meseci po zelo ugodni ceni; eventuelno tudi na obroke. Vpraša se pri blagajni tvrde Pinter & Lenard, Maribor. 1-3 635

Srebrne krone, kakor tudi zlat denar kupi po najvišji ceni

Avgust Wapper, zlatar v Mariboru, Stolna ulica 1 (Domgasse). Za vprašanja je priložiti znamko za odgovor. 648 1-3

Smuči in sanke se kupi več parov. Cenjene ponudbe skozi upravništvo lista na Brunon Rotter.

Vsem župnijskim uradom Slovenske Stajerske

Podpisano stavbeno podjetje se uljudno priporoča za vsa stavbena dela pri cerkvah, nove stavbe, popravila, prezidavanja, pozidavanja vseh cerkvenih poslopij, kapelic, podružnic, župnišč, društvenih domov in drugih poslopij. Izdelujem tozadevne načrte in proračune, ter dajem strokovna navodila po nizkih cenah. Na zahtevo obisk proti povrnitvi potnih stroškov. Naročujte za leto 1922 še sedaj pri

KOROŠEC DRAGOTIN, stavbeno podjetje v Braslovčah.

Uradna izjava.

Tvrda Korošec Dragotin je v letu 1920 popravljala župno cerkev Sv. Mihaela pri Šoštanju. — Izmenjava oboka v cerkvi je bila komplicirana ter se je vse delo pravilno in natančno izvršilo. — Kn. šk. župni urad Sv. Mihaela pri Šoštanju, 25. junija 1921.

Jos. Atteneder, župnik.

Izjava.

Stavbenik Dragotin Korošec iz Braslovč je l. 1921 pri tukašnji župnijski cerkvi in cerkvenih poslopih izvršil raznovrstna popravila skrbno, tudi v malenkostih natančno, in okusno. Vse delo in popravilo splošno ugaja. — Župnijski urad Sv. Jedert nad Laškim, 9. julija 1921.

Jos. Lončarič, župnik.

ZAHVALA.

Vsemogočnemu je dopadlo, da je dne 14. novembra ponoči poklical k Sebi svojo zvesto služabnico 85 letno gospo

Marijo Seinkovič, roj. Jakl

ki smo jo dne 15. novembra spremili k večnemu počitku. Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom njene dolge bolezni izrekamo tem potom prirčno zahvalo vsem prijateljem in znancem. Prav posebno zahvala bodi izrečena č. gg. domačima duhovnikoma in č. šolskim sestram za duševno tolažbo ob smrti blage pokojnice, nadalje g. dr. J. Tavčarju za lajšanje telesnih bolečin, istaklo se zahvaljujemo domačemu pevskega zboru in pevkam Marijine družbe za žalostinki doma in ob grobu. Iskreno se zahvaljujemo tudi gospej Robičevi, ki nam je ob dolgi bolezni in ob smrti nepozabne nam babice stala s tolažilno besedo in dejanjem zvesto ob strani. Končno bodi zahvala vsem tržanom in tržankam ter sploh vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli ter spremljali predrago pokojnico na zadnji poti. — Nepozabno pokojnico pa priporočamo v molitev in blag spomin!

V Središču, dne 16. novembra 1921.

643

Zaljujoča rodbina Kosijeva.

Trgovina

2-10 634 s p

Na debelo!

Na drobno!

emajlirane, porcelanaste, steklene in kuhinjske posode iz vlttega železa o-o se priporoča cenj. občinstvu o-o

ALBERT VICEL, Maribor Glavni trg 5.

Josip Novak
Mara Zupanec

poročena.

Maribor-Slov. Bistrica,

dne 14. novembra 1921.

Ženski zdravnik in porodničar

Med. univ. dr. France Toplak

bivši večletni sekundarij dež. bolnice v Ljubljani, elève-operater vseučiliške ginekološke in porodniške klinike prof. Pithe v Pragi

ord. od 11-12 in od 2-4 (razv. nedelj in prazn.)

603 **Maribor, Glavni trg 18.** 2-2

Klobuke

zlimsko perilo 8-10 605

čevlje, dokolenice (gamaše)

dežnike, dežna plašča

copate, nogavice, torbice za trg

potovalna košare in razno galanterijsko blago kupite najboljše in po zmerni ceni pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Inserirajte v „Straži“ ima velik uspeh!

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom prenaple izgube naše zlate

Tatke

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo.

Rodbina Skušek.

Naznanilo. Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da sem svojo gostilno «pri Angelju» v Vojašniški ulici št. 10 v Mariboru nanovo preuredila ter napeljala električno razsvetljavo. — Nudila bom cenj. občinstvu prvovrstna domača vina, izboren sadjevec ter vedno mrzla in topla jedila ob vsakem dnevnem času. Abonente na obilno in dobro opoldansko in večerno hrano sprejema po skrajno znižani ceni 12 kron. Za obilen obisk se uljudno priporoča

4-6+ 602

Amalija Witzler, gostilničarka.

Lepo posestvo v Drobčinici (Protzgersdorf) 56 orolov, med temi 22 orolov gozda, ostalo njive, travniki, sadonosniki i. t. d. 40 glav živine in vse potrebne premičnine. Proda: Janez Probst v Drobčinici (Protzgersdorf) p. Apače pri Radgoni. 625

Stavbeno podjetje

Telef. 78

FRANJO SPES IN SIN

Telef. 78

Maribor, Tržaška cesta

se priporoča za vsa v stavbno stroko spadajoča dela, talne in nadtalne stavbe, vsa popravila, izvršuje vsakovrstne načrte in proračune.

Pojasnilo. Podpisani naznanja tem potom cenj. občinstvu in vsem onim, kateri so nam naklonili delo, nadalje vsem uradom, da se izključno poslužujejo naslova, označenega v inseratnem delu lista in sicer iz vzroka, ker se nahaja v Mariboru še ena tvrda

z imenom Ivan Spes, s katero pa nimamo nič skupnega. Da ustrezemo mnogostranskim željam, imamo telefon št. 78. Toliko v pojasnilo, da se nas ne zamenja. — Franjo Spes in sin, stavbeno podjetje.

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/I. — Telefon 311. — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

581

LIVARNA

ZA

ZVONOVE IN KOVINE

POPREI DENZELA SINOV

MARIBOR: KOPALIŠKA ULICA 9

je zopet v obratu!

CERKVENE ZVONOVE

izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij itd.)

UMETNA LIVARNA

RELIEFI, CERKVENI SVETILNIKI

Vsa oprema za žgalnico, kletarstva, pivovarna, oprema za plin in vodovod, oprema za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine lastnega izdelka. Popravilnica za brizgalne itd.

31+

Ing. J. & H. Bühl.

156

VABILO

k izrednemu občnemu zboru delničarjev Anglo-Avstrijske banke, kateri se vrši 6. decembra 1921 ob peti uri popoldne v blagajniški dvorani Anglo-Avstrijske banke v Wien-u (Strauchgasse 1) s sledečim dnevnim redom:

1. Sklepanje o prenosu skupnega družbinega premoženja z vsemi pravicami in obveznostmi, v smislu zveznega zakona od 7. oktobra 1921. B. G. Bl. št. 542, na novo se snujóo Angleško družbo proti dopustitvi delnic te družbe delničarjem dosedanje družbe (ponovitev sklepa rednega občnega zbora z dne 31. oktobra 1921. čl. 38 pravil), ter odobrilo in obvestilo o tozadevnih sprejetih sklepih generalnega sveta
2. Sklepanje o predlogu generalnega sveta, s katerim se ta pooblašča določiti natančnejše modalitete v lastnem delokrogu v smislu točke I. sklepajoče pogodbe (ponovitev sklepa rednega občnega zbora z dne 31. oktobra 1921 čl. 38 pravil).
3. Sklepanje o predlogu generalnega sveta, glasom katerega se, v smislu § 7 zakona od 7. okt. 1921. B. G. Bl. št. 542, delnice Anglo-Avstrijske banke, ki do 31. decembra 1922 niso zamenjane, proglasijo zapadlim.

V smislu čl. 30 pravil, je opravičenih 25 delnic na en glas. Gospodje delničarji do glasovanja opravičeni, se vabijo, da vložijo svoje delnice z nezapadlimi kuponi najpozneje do 27. nov. t. l. v Wien-u pri likvidaturi Anglo-Avstrijske banke, ali pri podružnici v Mariboru, ter pri vseh drugih njenih podružnicah ali ekspoziturah.

Po čl. 27 družbenih pravil se zamorejo pooblastila podeliti samo onim delničarjem, ki so obenem do glasovanja upravičeni.

Wien, dne 11. novembra 1921.

Generalni svet.

VABILO

na

SUBSKRIPCIJO.

Občni zbor našega zavoda je dne 30. oktobra 1921 sklenil zvišati delniško glavnico

od K 10,000.000.— na K 30,000.000.—

z izdajo 50.000 novih delnic po K 400.— nominale.

Nove delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delničarji imajo v smislu pravil pravico opcije na nove delnice v razmerju dve novi na eno staro po kurzu K 600.— za komad, prištevisi 5% obresti od 1. julija t. l. do dneva vplačila. V svrhu izvršenja prava opcije je predložiti plašče starih delnic.
2. Preostale delnice se nudijo nedelníčarjem v subskripcijo po kurzu K 700.— za komad, prištevisi 5% obresti od 1. julija 1921 do dneva vplačila.
3. Nove delnice bodo opremljene s polovičnim kuponom za leto 1921.
4. Subskripcija, oziroma izvrševanje opcije, se vrši pri bančnih podružnicah Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Murski Soboti in Velikovcu v času od 10. do 30. novembra t. l.
5. Repartícijsko neoptiranih delnic si pridrži upravni svet.

Maribor, 10. novembra 1921.

Upravni svet Jugoslovanske Union-banke
preje
Mariborske eskomptne banke.